

N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 23 januari 1893, kl. 12 midd.

Memorial, med den till innevarande Riksdag af fullmäktige i riksgäldskontoret afgifna berättelse.

Statsutskottet, som fått emottaga den af fullmäktige i riksgäldskontoret, enligt 72 § af det för detta verk senast utfärdade reglemente, till Riksdagen afgifna berättelse angående riksgäldskontorets ställning och förvaltning för den tid, som förflutit, sedan fullmäktiges berättelse till senaste lagtima Riksdag afgafs, får härmed till Riksdagens kännedom aflemna samma berättelse med tillkännagifvande, att utskottet framdeles under Riksdagens lopp kommer att afgifva utlåtande om riksgäldskontorets styrelse och förvaltning under den tid, berättelsen omfattar.

Stockholm den 23 januari 1893.

På statsutskottets vägnar:

Anders Persson.

Fullmäktiges i riksgäldskontoret berättelse till 1893 års riksdag.

Enligt 72 § af det vid sistlidne års lagtima Riksdag för riksgäldskontoret utfärdade reglemente åligger det fullmäktige i nämnda kontor att till innevarande års Riksdag afgifva berättelse för den tid, som förflutit, sedan fullmäktiges berättelse till 1892 års lagtima Riksdag afgafs, hvilket fullmäktige härmed gå att fullgöra.

Som riksgäldskontorets hufvudbok för år 1892 ännu ej kunnat till fullo afslutas, få fullmäktige erinra, att en del i denna berättelse förekommande siffror vid bokslutet kunna komma att undergå någon förändring.

Riksgäldskontorets skulder.

(1892 års reglemente §§ 2—3.)

Enligt riksgäldskontorets hufvudbok för år 1891 utgjordes kontorets skulder vid nämnda års slut af:

oguldna kapitalbeloppet af 1860, 1878, 1880, 1886, 1887, 1888 och 1890 årens fonderade lån	Kr. 258,071,780: 72
1891 års tillfälliga lån	» 7,200,000: —
depositioner	» 151,014: —
samt diverse skulder	» 2,420,996: 51

Summa skulder vid 1891 års slut Kr. 267,843,791: 23

Den *fonderade* skulden har, på sätt här nedan kommer att närmare visas, under år 1892 genom försäljning af obligationer ökats med tillhoppa

.....	Kr. 10,685,166: 66
men genom amortering minskats med	» 2,051,184: 09

i följd hvaraf denna skuld i dess helhet under året

ökats med	Kr. 8,633,982: 57
-----------------	-------------------

Då den fonderade skulden vid årets början, såsom ofvan nämnts, uppgick till

.....	Kr. 258,071,780: 72
samt under året ökats med nyssnämnda.....	» 8,633,982: 57

utgjorde alltså den fonderade skulden vid 1892 års

slut.....	Kr. 266,705,763: 29
-----------	---------------------

Riksgäldskontorets under år 1891 upptagna

<i>tillfälliga lån</i> utgör fortfarande.....	» 7,200,000: —
---	----------------

Transport Kr. 273,905,763: 29

	Transport	Kr. 273,905,763: 29
<i>Depositionerna</i> , eller det s. k. gamla 5-procent-lånet (ouppsägbara skulder till Södertelje stads kyrka och till skepparesocieteten i Stockholm) samt Göta kanals reparationsfond, hafva under året icke undergått någon förändring och utgöra		
	»	151,014: --
<i>Diverse skulder</i> hafva, på sätt bilagan till denna berättelse i detalj utvisar, minskats med 711,785 kr. 8 öre till		
	»	1,709,211: 43
Summa skulder vid 1892 års slut (de inom linien förda icke beräknade).....		
	Kr.	275,765,988: 72
Då skulderna vid årets början, såsom ofvan nämnts, utgjorde		
	»	267,843,791: 23
hafva alltså riksgäldskontorets samtliga skulder under år 1892 ökats med		
	Kr.	7,922,197: 49
För bedömande af riksgäldskontorets verkliga skuldsomma bör från beloppet af kontorets skulder vid 1892 års slut dragas beloppet af kontorets vid samma tid egande fordringar och öfriga tillgångar		
	»	69,531,711: 58
hvarefter återstår en skuld af		
	Kr.	206,234,277: 14
Motsvarande belopp vid årets början utgjorde		
	»	204,183,556: 03
hvadan riksgäldskontorets skulder under år 1892 ökats med		
	Kr.	2,050,721: 11
Riksgäldskontorets inom linien balanserade skulder hafva under år 1892 ej undergått någon förändring. De utgöra 33,254,314 kr. 4 öre.		

1892 års ränte- och amorteringsanslag för de fonderade lånen hafva utgjort:

för 1860 års premielån	Kr.	293,000: —
» 1878 » lån	»	856,321: 94
» 1880 » »	»	5,569,146: —
» 1886 » »	»	1,982,822: 59
» 1887 » »	»	734,269: 30
» 1888 » »	»	800,000: —
» 1890 » »	»	1,510,913: 33

Summa Kr. 11,746,473: 16

	Transport Summa	Kr. 11,746,473: 16
Härtill bör läggas <i>dels</i> anslag till ränta för år		
1892 å 1891 års tillfälliga lån	»	288,000: —
<i>dels</i> anslag för amortering å statsskulden i dess		
helhet enligt 1891 års reglemente § 3	Kr. 85,333: 33	
och § 4	» 255,000: —	» 340,333: 33
Summa anslag år 1892 till ränta och amor-		
tering å statsskulden	Kr. 12,374,806: 49	

Genom *dels* fortsatta annuitetsbetalningar i enlighet med fastställda amorteringsplaner, *dels* försäljning af obligationer har riksgäldskontorets kapitalskuld för de fonderade lånen under år 1892 undergått följande förändringar:

	Kronor.	Kronor.
1860 års <i>premielån</i> , upptaget mot obligationer å 2,400,000 Thaler, har amorterats med	131,111: 11	
och derigenom minskats till		768,888: 89
1878 års 4 procent lån å 1,500,000 pounds sterling eller 37,650,000 francs, har amorterats med	276,395: 20	
och derigenom nedgått till		16,123,174: 40
1880 års 4 procent lån, hvaraf utfärdats tre emissioner, hvar och en å 39,930,000 kronor, motsvarande 2,200,000 pounds sterling eller 55,440,000 francs eller 44,880,000 riksmark, har amorterats med	1,197,900: —	
och derigenom minskats till		108,682,200: —
1886 års 3½ procent lån å 72,000,000 kronor eller 81,000,000 riksmark, hvaraf vid 1892 års början var emitteradt ett belopp af 50,222,222 kr. 22 öre, har amorterats med	164,888: 89	
Transport	1,770,295: 20	125,574,263: 29

	Kronor.	Kronor.
Transport	1,770,295: 20	125,574,263: 29
men genom ytterligare försäljning under året af obligationer å 6,986,666 kr. 66 öre har skulden för detta lån ökat till		56,306,222: 22
1887 års 3,6 procent lån emot obligationer, uppsägbara från innehafvarens sida, hvaraf vid 1892 års början var emitteradt ett belopp af 19,457,000 kr., har under året genom ytterligare försäljning af obligationer å tillhoppa 3,698,500 kr. ökat till		23,155,500: —
1888 års 3 procent lån, likaledes emot obligationer, från innehafvarens sida uppsägbara, har under år 1892 icke undergått någon förändring, utan utgöres fortfarande af ursprungliga beloppet ...		26,666,666: 67
1890 års 3½ procent lån å 35,555,555 kr. 56 öre, motsvarande 40,000,000 riksmark eller 1,960,000 pounds sterling eller 49,360,000 francs, har under år 1892 amorterats med	280,888: 89	
och derigenom minskats till		35,003,111: 11
Riksgäldskontorets kapitalskuld för de fonderade lånen, som sålunda under år 1892 amorterats med	2,051,184: 09	
uppgick alltså vid samma års slut, såsom ofvan nämnts, till		266,705,763: 29

Från den nu uppgifna skulden för de fonderade lånen böra dock afdragas dessa låns amortissemensfonders behållningar, vid 1892 års slut utgörande 2,132,486 kronor 42 öre.

Förutom ofvan omförmälda amortering hafva under 1892 vederbörligen afförts de obligationer, hvilkas belopp, 90,500 riksmark, enligt fastställd amorteringsplan och verkställd utlottning fallit å den vid amorteringstiden icke utlemnade andel af 1886 års lån. Vid innevarande års början återstående beloppet af osålda icke utlottade obligationer af nämnda lån uppgick till 16,133,500 riksmark.

De fonderade ännu icke infriade lånen hafva under tiden till 1892 års slut amorterats med följande belopp, nemligen:

1860 års premielån	Kr.	4,564,444:	44
1878 » lån	»	2,517,157:	60
1880 » »	»	10,064,175:	—
1886 » »	»	902,666:	67
1890 » »	»	552,444:	45
		<hr/>	
	eller tillhopa	Kr.	18,600,888: 16

Om härtill lägges beloppet af den amortering, som egt rum å de numera konverterade lånen af 1855, 1858, 1860, 1861, 1864, 1866, 1868, 1870, 1872, 1875 och 1876, hvilken amortering utgör..... Kr. 31,673,529: 34
 befinner, att hela den hittills å den fonderade stats-
 skulden verkställda amortering uppgår till..... Kr. 50,274,417: 50

Utom här ofvan specificerade skulder å 266,705,763 kronor 29 öre hade riksgäldskontoret vid 1892 års slut följande *räntebärande* skulder, nemligen:

1891 års tillfälliga 4 procent lån	Kr.	7,200,000:	—
det s. k. gamla 5 procent lånet	»	10,125:	—
Göta kanals mot 5 procent ränta inestående reparationsfond	»	140,889:	—
samt tillfälligt lån mot 4 % ränta ur fonden för extra amortering af statsskulden	»	340,000:	—
		<hr/>	
		Kr.	7,691,014: —

Sistnämnda lån å 340,000 kronor är numera till fonden för extra amortering af statsskulden återbetaldt.

Vid 1891 års slut utgjorde *fonden för extra amortering af statsskulden* Kr. 255,106: 03

Under år 1892 öfverfördes till fonden anslag för
 samma år..... » 340,333: 33
 hvarjemte fondens räntor under året uppgingo till » 19,321: 70
 utgörande fonden alltså vid 1892 års slut Kr. 614,761: 06
 Transport Kr. 614,761: 06

	Transport	Kr. 614,761: 06
af hvilket belopp upplupna, icke förfallna räntor be- löpte sig till	»	14,367: 49
till följd hvaraf fondens disponibla tillgångar vid samma tid utgjorde	Kr.	600,393: 57
Under denna månad har dels till fonden öfver- förts anslag för innevarande år	»	85,333: 33
dels fonden haft en ränteinkomst af	»	11,268: 34
hvidan fondens tillgångar, upplupen, icke förfallen ränta oberäknad, för närvarande uppgå till	Kr.	696,995: 24
Dessa fondens tillgångar äro placerade på följande sätt:		
1888 års 3 % obligationer å nominelt 319,000 riksmark, bokförda till	Kr.	251,909: 96
innestående å deposition i bank mot 4 % ränta	»	445,000: —
innestående å folioräkning.....	»	85: 28
	Kr.	696,995: 24

Riksgäldskontorets fordringar och öfriga tillgångar.

(1892 års reglemente §§ 4—6.)

Vid slutet af år 1891 utgjorde dessa fordringar och tillgångar (de inom linien förda oberäknade)	Kr.	63,660,235: 20
Under år 1892 hafva de ökats med.....	»	5,871,476: 38
och utgjorde således vid årets slut	Kr.	69,531,711: 58

Då det utdrag af riksgäldskontorets räkenskaper, hvilket full-
mäktige såsom vanligt fogat vid denna berättelse, för hvarje särskild
post utvisar förändringen med dessa fordringar och tillgångar, få full-
mäktige, beträffande detaljerna häraf, hänvisa till samma räkenskaps-
utdrag.

Af till betalning förfallna annuiteter å de från riksgäldskontoret till
kanal- och jernvägsanläggningars utförande samt till byggnader utgifna lån
hafva nedan nämnda belopp ännu ej af vederbörande till riksgälds-
kontoret guldits å följande lån, nemligen:

Till Dalslands kanalaktiebolag

för segellets öppnande från Hattefura till sjön Stora Lee:

Å detta lån, primitivt 800,000 kronor, skulle vid slutet af hvar- dera af åren 1890—1892 inbetalts en annuitet af 5 %, eller 40,000 kronor, tillsammans	Kr. 120,000: —
Deraf hafva hittills endast inbetalts i afräkning å 1890 års annuitet	» 10,333: 67
så att Riksgäldskontorets förfallna fordran utgör	Kr. 109,666: 33

Vid 1891 års utgång utgjorde kontorets förfallna fordran 113,594 kr. 33 öre.

Till Kinda kanals aktiebolag:

Utaf 1886—1892 årens annuiteter, utgörande för hvartdera året 21,875 kronor, eller tillsammans.....	Kr. 153,125: —
hafva i afräkning å 1886 års annuitet inbetalts i de- cember 1892	» 499: —
och återstå således förfallna olikviderade	Kr. 152,626: —

Lånet utbetalades under åren 1865—1870 med tillsammans 437,500 kronor.

Vid 1891 års slut utgjorde kontorets förfallna fordran 141,541 kr. 76 öre.

Till Uddevalla—Venersborg—Herrljunga jernvägsaktiebolag:

Den vid december månads slut 1892 förfallna annuitet..... Kr. 162,000: — motsvarande 5 % å lånesumman, 3,240,000 kronor, har icke blifvit af bolaget inbetald.

Riksgäldskontorets förfallna fordran vid 1891 års slut uppgick till 100,000 kr., hvilket belopp under år 1892 inbetalts.

Till Vislanda—Bolmens jernvägsaktiebolag:

Å de vid 1885—1892 årens slut förfallna annuiteter å lånet, 785,000 kronor, motsvarande 5½ % för åren 1885 och 1886, eller 43,175 kronor om året Kr. 86,350: —
och 5 % eller 39,250 kr. för åren

1887—1892 eller tillsammans » 235,500: — Kr. 321,850: —
inbetalades i afräkning å 1885 års annuitet:

den ²/₁₁ 1886 Kr. 10,682: 50

den ²³/₁₂ 1892 » 12,000: — » 22,682: 50

och utgör riksgäldskontorets förfallna, med 6 % öfver-
ränta löpande fordran Kr. 299,167: 50

Riksgäldskontorets förfallna fordran vid 1891 års slut, oberäknadt öfverräntan, uppgick till 271,917 kr. 50 öre.

Till Hultsfred—Vesterviks jernvägsaktiebolag:

Å de vid 1891 och 1892 årens slut förfallna annuiteter eller 87,500 kronor hvardera året, tillsammans Kr. 175,000: —
äro inbetalda i afräkning å 1891 års annuitet » 35,000: —

och utgör riksgäldskontorets förfallna fordran utom
öfverränta Kr. 140,000: —

Vid 1891 års slut uppgick kontorets förfallna annuitetsfordran till 105,000 kronor.

Till Vestervik—Åtvidaberg—Bersbo jernvägsaktiebolag:

Å 1892 års annuitet, motsvarande 5 % å primitiva lånebeloppet, 1,865,000 kronor, eller Kr. 93,250: —
inbetalades i slutet af samma år » 35,000: —

och belöper sig riksgäldskontorets förfallna fordran
utom öfverränta till Kr. 58,250: —

Riksgäldskontorets förfallna fordran vid 1891 års slut utgjorde 43,250 kronor.

Till Gotlands jernvägsaktiebolag:

Å detta lån, primitivt 500,000 kronor, hafva å 1889—1892 årens annuiteter å 25,000 kronor för hvardera året, eller tillsammans.....	Kr.	100,000: —
inbetalts i december 1891.....	Kr.	6,000: —
d:o d:o 1892.....	»	10,000: —
	»	16,000: —

och utgör riksgäldskontorets fordran utom öfverränta Kr. 84,000: —

Vid 1891 års slut utgjorde bolagets annuitetsskuld 69,000 kronor.

Till Lenna—Norrtelje jernvägsaktiebolag:

Å detta lån, som beviljats till ett belopp af 750,000 kronor, hvaraf utbetalts 746,197 kronor 94 öre, skulle 4½ % ränta inbetalas under åren 1887 och 1888 med tillsammans	Kr.	51,578: 91
Kapitalafbetalning och ränta år 1889	»	35,661: 66
Annuiteter den ½ åren 1890—1893 å kr. 37,309: 90 ...	»	149,239: 60
	Kr.	236,480: 17

hvilka inbetalningar hittills icke blifvit verkställda och hvarå 6 % öfverränta beräknas.

Vid 1891 års slut utgjorde riksgäldskontorets fordran 199,170 kr. 27 öre.

Till Svartelfs jernvägsaktiebolag:

Å detta lån, som utbetalts med 341,000 kronor, skulle den 1 januari 1892 inbetalas	Kr.	17,047: 87
samt den 1 denna månad.....	»	17,050: —
	Kr.	34,097: 87

hvilka inbetalningar uteblifvit och hvarå öfverränta å 6 % beräknas.

Till Kinds härads jernvägsaktiebolag:

Å detta lån, primitivt 500,000 kronor, skulle den 1 juli 1891 och 1892 inbetalas en annuitet af 25,000 kronor hvardera året, eller tillsammans	Kr.	50,000: —
Deraf inbetalades den 1 juli 1892	»	10,000: —
och återstå alltså utom öfverränta	Kr.	40,000: —

Till Bergslagens jernvägsaktiebolag:

Å det lån, 1,707,800 kronor, som bolaget mot 4 % obligationer af den $^{31}/_{12}$ 1891 i riksgäldskontoret erhållit i utbyte mot förfallna icke inlösta räntekuponger till bolagets 5 % obligationslån af den $^{15}/_{1}$ 1874, har räntan icke blifvit erlagd

den $^{1}/_{7}$ 1892 med	Kr. 31,307: 37	
och den $^{1}/_{1}$ 1893 med	» 34,156: —	65,463: 37

Till Skara Domkapitel

för förändring och tillbyggnad af elementarläroverksbyggnaden i Skara:

För detta ändamål utbetalades den $^{7}/_{8}$ 1868 ...	Kr. 20,000: —	
den $^{29}/_{1}$ 1869 ...	» 20,000: —	40,000: —

hvarå en årlig annuitet af 5 % skulle inbetalas den $^{7}/_{8}$ och den $^{29}/_{1}$ af 1,000 kr. för hvardera lånet, men hvilka inbetalningar uteblifvit för åren 1889—1892, eller med tillsammans Kr. 8,000: —

Vid jämförelse mellan förestående icke inbetalda förfallna annuiter och räntor uppgående den $^{1}/_{1}$ 1893 till.....	Kr. 1,389,751: 24	
och obetalda, förfallna annuiter och räntor den 1 januari 1892	» 1,141,074: 60	

visar sig, att riksgäldskontorets förfallna fordringar för ifrågavarande lån under år 1892 ökats med	Kr. 248,676: 64	
--	-----------------	--

Riksgäldskontorets inom linien balanserade tillgångar hafva under år 1892 icke undergått någon förändring. De utgöra 33,195,000 kronor.

Sistlidne års lagtima riksdag medgaf, att *Ystad—Eslöfs jernvägsaktiebolag* finge under samma år å tid, som fullmäktige egde bestämma,

till riksgäldskontoret inbetala oguldna återstoden af det bolaget jemlikt Rikets Ständers beslut år 1863 beviljade lån jemte ränta, under vilkor att bolaget inom tid, som jemväl af fullmäktige bestämdes, för fullmäktige tillkännagåfve sin afsigt att begagna sig af det lemnade medgifvandet.

I skrifvelse af den 13 augusti 1892 anmälde jernvägsaktiebolaget emellertid, att det icke komme att begagna sig af det sålunda lemnade medgifvandet.

Å de från *jernväghypoteksfonden* utlemnade lån, ursprungligen utgörande 7,864,000 kronor, har, efter det fullmäktiges berättelse till 1892 års Riksdag afgafs, någon kapitalafbetalning icke egt rum. Det enda numera kvarstående lånet utgör 1,829,400 kronor i kapital.

Till utbetalning från riksgäldskontoret anvisade statsutgifter.

(1892 års reglemente §§ 7—17.)

Till inköp af Hudiksvalls jernvägsaktiebolags jernväg mellan *Hudiksvall och Näsvisen*, dess ombyggande till bredspårig samt utsträckande till norra stambanan vid Ljusdal och förseende med rörlig materiel beviljade 1885 års riksdag, förutom eftergift af en riksgäldskontorets fordran hos nämnda bolag å 185,677 kronor 97 öre, ett anslag af 4,623,300 kronor, att utgå med 2,000,000 kronor år 1886, med 2,350,300 kronor år 1887 och 273,000 kronor år 1888.

Anslagsbeloppen för åren 1886 och 1888 samt 1,999,489 kronor 82 öre af anslaget för år 1887 anvisades att utbetalas till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, som ock i riksgäldskontoret lyftat dessa belopp. Återstående 350,810 kronor 18 öre af anslaget för år 1887 skulle enligt Riksdagens beslut utgå till jernvägsaktiebolaget sålunda, att staten den 31 december 1887 till bolaget betalade dels mot erhållande af bolagets oguldna, i jernvägen in-tecknade obligationer ett deremot svarande belopp, beräknadt till 105,624 kronor 7 öre, dels ock ytterligare 245,186 kronor 11 öre.

Af sistnämnda båda belopp hade vid 1892 års början af riksgäldskontoret till bolaget, i mån af fullgjorda prestanda, utbetalts tillsammans 345,686 kronor 11 öre. Återstoden af köpeskillingen, 5,124 kronor 7 öre, inestår fortfarande i riksgäldskontoret, enär bolaget ännu ej till riksgäldskontoret aflemnat de i jernvägen in-tecknade obligationer, hvilkas erhållande utgör vilkoret för sistberörda belopps utfående.

Likaså inestå ännu i riksgäldskontoret 730 kronor 31 öre af köpeskillingen, 4,000,000 kronor, för den enligt 1879 års Riksdags beslut inköpta *Hallsberg—Motala—Mjölby jernväg*.

Till inköp af *jernvägen mellan Luleå och gränsen mot Norge* för en köpeskillning af högst 6,750,000 kronor anvisade 1890 års Riksdag till Kongl. Maj:ts förfogande ej mindre nämnda belopp än äfven för bestridande af omkostnader vid köpet 250,000 kronor, eller tillsammans 7,000,000 kronor, att utgå från riksgäldskontoret, med rätt för Kongl. Maj:t att lyfta beloppen, när Kongl. Maj:t funne sådant nödigt.

Af detta anslag inestod vid 1892 års början det till bestridande af omkostnader vid köpet beviljade belopp, 250,000 kronor. Den 29 sistlidne december lyftes emellertid häraf 19,749 kr. 93 öre.

Sistlidne års Riksdag har till Kongl. Maj:ts förfogande ställt ett belopp af 2,800,000 kronor, att i mån af behof lyftas i riksgäldskontoret, för att användas till kompletteringsarbeten å *Luleå—Gällivara-banan* och till inköp af rullande materiel för densamma äfvensom till ersättande af de för banan under år 1891 hafda utgifter.

Enligt Kongl. Maj:ts disposition har af detta anslag Statskontoret lyft	Kr. 650,000: —
och jernvägsstyrelsen	» 1,920,000: —
	<hr/>
	Kr. 2,570,000: —

Återstoden, 230,000 kronor, har ännu icke blifvit af Kongl. Maj:t disponerad.

Till anläggning af en bibana från norra stambanan vid *Mellansel till Örnsköldsvik* och denna banas utrustning med erforderlig trafikmateriel har 1891 års Riksdag för år 1892 beviljat ett anslag af 1,823,000 kronor, och deraf till utgående från riksgäldskontoret anvisat 1,000,000 kronor, att enligt Kongl. Maj:ts disposition utbetalas.

Sedan Kongl. Maj:t bemyndigat statskontoret att i riksgäldskontoret lyfta sistnämnda belopp, har riksgäldskontoret deraf till statskontoret utbetalt:

i februari månad	Kr.	177,000: —
i april »	»	400,000: —
i juni »	»	423,000: —
		<hr/>
	Kr.	1,000,000: —

Till *låneunderstöd för enskilda jernvägar* beviljade 1886 års Riksdag en lånefond af 5,000,000 kronor, att utgå under fem år från och med år 1887 med 1,000,000 kronor årligen. Denna fond har af Kongl. Maj:t sålunda disponerats, att deraf tilldelats:

Skara—Kinnekulle—Venerns jernvägsaktiebolag	Kr.	324,000: —
Svartelfs jernvägsaktiebolag.....	»	341,000: —
Halmstad—Bolmens jernvägsaktiebolag	»	824,915: —
Mellersta Blekinge jernvägsaktiebolag	»	1,120,250: —
Fogelsta—Vadstena—Ödeshögs jernvägsaktiebolag.....	»	300,000: —
Falu—Rättviks jernvägsaktiebolag.....	Kr.	850,000: —
hvilket lån bolaget dock sedermera för Kongl. Maj:t anmält sig icke vara i tillfälle mottaga.		
Mora—Venerns jernvägsaktiebolag	»	1,000,000: —
Vittsjö—Hessleholms jernvägsaktiebolag		
Kr. 410,000: —		
hvilket belopp Kongl Maj:t dock sedermera, i sammanhang med bolaget beviljadt tillstånd till minskning af den i kostnadsförslaget för jernvägen upptagna rullande materielen, ned-satt till	»	404,000: —
Mariestad—Kinnekulle jernvägsaktiebolag	»	305,000: —
Klippan—Röstånga jernvägsaktiebolag.....	»	290,000: —
Skymnäs—Munkfors jernvägsaktiebolag.....	»	90,835: —
		<hr/>
	Summa Kr.	5,000,000: —

Af dessa lån har riksgäldskontoret hittills utbetalt:

åt Skara—Kinnekulle—Venerns jernvägsaktiebolag.....	Kr.	324,000: —
» Svartelfs jernvägsaktiebolag.....	»	341,000: —
» Halmstad—Bolmens jernvägsaktiebolag	»	824,915: —
» Mellersta Blekinge jernvägsaktiebolag	»	1,102,250: —
» Fogelsta—Vadstena—Ödeshögs jernvägsaktiebolag	»	300,000: —
» Mora—Venerns jernvägsaktiebolag	»	900,000: —
» Vittsjö—Hessleholms jernvägsaktiebolag.....	»	404,000: —
		<hr/>
	Transport Kr.	4,196,165: —

	Transport	Kr. 4,196,165: —
åt Mariestad—Kinnekulle jernvägsaktiebolag	»	305,000: —
» Klippan—Röstånga jernvägsaktiebolag	»	193,100: —
» Skymnäs—Munkfors jernvägsaktiebolag	»	90,835: —
	Summa	Kr. 4,785,100: —

Till låneunderstöd för enskilda jernvägar beviljade 1891 års Riksdag likaledes en lånefond af 5,000,000 kronor, att utgå under fem år från och med år 1892 med 1,000,000 kronor årligen. Denna fond har Kongl. Maj:t disponerat på det sätt, att deraf tilldelats:

Norra Södermanlands jernvägsaktiebolag	Kr. 1,800,000: —
Malmö—Tomelilla jernvägsaktiebolag	» 1,300,000: —
Norrköping—Söderköping—Vikbolandets jernvägsaktiebolag	» 653,000: —
Uddevalla—Lelångens jernvägsaktiebolag	» 1,247,000: —
	Summa
	Kr. 5,000,000: —

Af dessa lån har hittills från riksgäldskontoret utbetalts:

till Norra Södermanlands jernvägsaktiebolag	Kr. 400,000: —
» Malmö—Tomelilla jernvägsaktiebolag	» 400,000: —
	Summa
	Kr. 800,000: —

Härförutom har 1891 års Riksdag beviljat och ställt till Kongl. Maj:ts förfogande ett belopp af 2,350,000 kr., att anvisas såsom lån åt *Hernösand—Sollefteå jernvägsaktiebolag* och utgå med ena hälften under år 1892 och med andra hälften under år 1893.

Sedan Kongl. Maj:t bestämt tiderna för lyftning i riksgäldskontoret af det nämnda jernvägsaktiebolag sålunda beviljade lån, har till bolaget, i mån af fullgjorda prestanda, utbetalts:

i maj 1892	Kr. 675,000: —
i september 1892	» 499,600: —
i januari 1893	» 340,000: —
	Summa
	Kr. 1,514,600: —

Till betäckande af anvisningar å den af 1883 års Riksdag beslutade *odlingslånefonden* hafva erforderliga fyllnadsbelopp för åren 1885—1888 af riksgäldskontoret inbetalts till statskontoret med 2,675,355 kronor 91 öre. Härförutom hafva, jemlikt 1888 års riksdagsbeslut, anvisats följande fyllnadsbelopp, nemligen för år 1889 365,406 kronor 34 öre, för år 1890 97,730 kronor 12 öre och för år 1891 643,777 kronor 79 öre, hvaraf statskontoret lyftat beloppen för åren 1889 och 1890, tillhoppa 463,136 kronor 46 öre.

Den ränta, statskontoret har att för ifrågavarande försträckningar godtgöra riksgäldskontoret, är för de belopp, hvilka blifvit öfverlemnade före utgången af år 1889, bestämd till 4 % för år, och för de belopp, som öfverlemnats under åren 1890 och 1891, till 3 $\frac{3}{4}$ % för år. Röntan å de belopp, hvilka för fondens räkning inbetalts till statskontoret under år 1892 eller hädanefter kunna komma att öfverlemnas, är, intill dess fullmäktige annorlunda besluta, bestämd till 4 % för år. Till följd häraf skall statskontoret erlägga 4 % ränta å 2,412,986 kronor 53 öre och 3 $\frac{3}{4}$ % ränta å 725,505 kronor 84 öre.

För *fortsatt utveckling af statens telefonväsende* bemyndigade 1892 års Riksdag fullmäktige att tillhandahålla telegrafstyrelsen ett lånebelopp af 1,000,000 kronor på vilkor, lika med dem, som bestämdes för det af telegrafstyrelsen, enligt 1891 års Riksdags beslut, i riksgäldskontoret för enahanda ändamål under nämnda år lyftade lånebelopp å likaledes 1,000,000 kronor.

På grund häraf har telegrafstyrelsen under sistförflutna år, efter bemyndiganden af Kongl. Maj:t, i riksgäldskontoret lyft:

i juni	månad	Kr.	750,000: —
i december	»	»	250,000: —
			<hr/>
			Kr. 1,000,000: —

Den ränta, telegrafstyrelsen har att erlägga å dessa medel, är bestämd till 4 % för år, att betalas halfårsvis.

Kassaförstärkning åt statskontoret.

(1892 års reglemente § 18.)

Enligt Kongl. brefvet den 9 september 1892 eger statskontoret att, i mån af behof, i riksgäldskontoret lyfta kassaförstärkning med 3,000,000 kronor. Häraf har statskontoret den 10 i samma månad requirerat och erhållit 2,500,000 kronor.

På riksgäldskontoret anvisade kreditiv.

(1892 års reglemente §§ 19—22.)

Någon lyftning af berörda kreditiv har under den tid, denna berättelse omfattar, icke egt rum.

Af statskontoret till riksgäldskontoret för förvaltning öfverlemnade kassabehållningar.

(1892 års reglemente § 37.)

Vid 1891 års slut innehade riksgäldskontoret 1,000,000 kronor, af statskontoret till förvaltning öfverlemnad kassabehållning. Den 16 mars 1892 återbetalades nämnda belopp, och har derefter någon kassabehållning af statskontoret icke öfverlemnats till riksgäldskontoret för förvaltning.

Af statskontoret utbetalda, i riksstaten uppförda anslag.

(1892 års reglemente § 38.)

Till bestridande af annuiteter och räntor, riksdags-, kyrkomötes- och revisionskostnader samt aflöningar har riksgäldskontoret fått från statskontoret emottaga:

dels återstoden af 1891 års anslag för samma ändamål Kr. 489,994: 21
dels för år 1892:

i januari	Kr. 1,000,000: —	
i februari	»	» 500,000: —	
i mars	»	» 3,500,000: —	
i april	»	» 1,000,000: —	
i maj	»	» 600,000: —	
i juni	»	» 500,000: —	
i augusti	»	» 500,000: —	
i september	»	» 2,000,000: —	
i oktober	»	» 968,100: —	
i november	»	» 500,000: —	» 11,068,100: —
				Kr. 11,558,094: 21

Som de i slutet af hvarje år till riksgäldskontoret inflytande kapital- och räntebetalningar vid sistförflutna års slut icke obetydligt öferskridit beräknadt belopp, hafva fullmäktige, i afräkning å det belopp, som framdeles vid uppgörandet af liqviden för år 1892 emellan riksgäldskontoret och statsverket kan befinnas vara af riksgäldskontoret för mycket lyftadt af ofvan berörda anslag för sagda år, den 12 i denna månad till statskontoret återbetalt 500,000 kronor.

Af enahanda anslag för innevarande år har statskontoret under denna månad till riksgäldskontoret levererat 600,000 kronor.

Riksdagskostnader.

(1892 års reglemente § 23.)

Enligt till 1892 års slut sig sträckande redovisning för verkställda utbetalningar till bestridande af kostnaden för samma års riksdagar, hafva dessa uppgått till följande belopp, nemligen för *lagtima* Riksdagen: arfvoden och resekostnadsersättningar för Andra Kam-

marens ledamöter	Kr. 288,503: 07
arfvoden och traktamenten för kansli- och vaktbetjening	» 131,309: 74
trycknings- och häftningskostnader	» 88,363: 50
diverse utgifter	» 51,986: 70

Kr. 560,163: 01

Och för *urtima* Riksdagen:

arfvoden och resekostnadsersättningar för Andra Kam-		
marens ledamöter	Kr.	112,877: 01
arfvoden och traktamenten för kansli- och vaktbetjening	»	19,648: 58
trycknings- och häftningskostnader	»	20,954: 29
diverse utgifter	»	2,466: 13
	Kr.	155,946: 01

Riksgäldskontorets inkomster och kassaräkning.

(1892 års reglemente §§ 34—46.)

De under år 1892 till riksgäldskontorets kassaräkning influtna medel, bevillningen vid årets början 1,254,767 kronor 48 öre oberäknad, har uppgått till	Kr.	28,630,868: 94
Samma räknings utgifter under året hafva utgjort.....	»	27,467,478: 48

utvisande dessa summor en omsättning under år 1892 å riksgäldskontorets kassaräkning af Kr. 56,098,347: 42

För beskaffenheten och beloppet af de förnämsta bland dessa utgifter är å behöriga ställen i denna berättelse redogjort.

De hufvudsakligaste *inkomstposterna* hafva utgjorts af:

kapital- och räntebetalningar å till vissa bestämda föremål utgifna lån	Kr.	2,993,203: 39
inbetalning af tills vidare förräntade medel jemte ränta derå	»	1,878,283: 15
valuta för sålda 3½ % obligationer af 1886 års lån	»	6,561,020: 55
valuta för sålda 3,6 % obligationer af år 1887	»	3,494,473: 70
af statskontoret levererad anslag till annuiteter och räntor m. m.....	»	11,558,094: 21
köpeskillingar för försålda mindre kronolägenheter	»	672,857: 73

Riksgäldskontorets utlåning.

(1892 års reglemente § 44.)

I enlighet med Riksdagens föreskrift hafva, i den mån behållningarna och riksgäldskontorets utgifter sådant medgifvit, riksgäldskonto-

rets tillgångar gjorts räntebärande, och hafva i sådant hänseende från riksgäldskontorets kassaräkning utlemnats 900,600 kronor och från likvidations- och amortissemensfondernas kassaräkning 250,394 kronor 89 öre. Vid 1892 års slut utestående, tills vidare förräntade medel utgjorde i kapital:

från riksgäldskontorets kassaräkning utlemnade:

mot reverser och depositionsbevis.....	Kr. 1,590,000: —
mot uppköpta obligationer	» 883,790: —
	<hr/>
	Summa Kr. 2,473,790: —

från likvidations- och amortissemensfonderna utlemnade:

mot uppköpta obligationer.....	Kr. 2,165,640: 25
--------------------------------	-------------------

Den genom riksgäldskontorets ifrågavarande lånerörelse för år 1892 uppkomna vinst utgör:

för riksgäldskontoret	Kr. 111,902: 86
för likvidations- och amortissemensfonderna.....	» 86,340: 85
	<hr/>
	Summa Kr. 198,243: 71

Riksgäldskontorets upplåning.

Af andra emissionen af 1887 års svenska 3,6 % statslån emot obligationer, ouppsägbara från innehafvarens sida, återstod vid 1892 års början osåldt ett belopp af 543,000 kronor. I april månad sistlidne år beslöto fullmäktige att utfärda en tredje emission af berörda lån å samma belopp som hvar och en af föregående båda emissioner, eller 10,000,000 kronor. Af lånet har under år 1892 till växlande kurser försålts ett nominelt belopp af sammanlagdt 3,698,500 kronor och under innevarande år till och med denna dag ett belopp af 142,500 kronor. Ifrågavarande obligationers försäljningspris är för närvarande bestämdt till 94 procent.

För att främja spridning inom landet af statens obligationer hafva fullmäktige med fullmäktige i riksbanken samt styrelsen för postspar-

banken och styrelserna för de enskilda bankerna i riket träffat aftal om försäljning för riksgäldskontorets räkning af 1887 års 3,6 % obligationer, och hafva genom omförmälda penningeanstalter hittills i kommission försålt dylika obligationer å tillhopa 456,500 kronor.

Vid 1891 års slut utgjorde det i riksgäldskontoret inneliggande osålda beloppet af 1886 års i kronor och riksmark förskrifna 3¹/₂ % obligationer 24,084,000 riksmark. Häraf har dels under år 1892 dels under innevarande år försålt till olika, men stigande kurser ett nominelt belopp af tillsammans 10,360,000 riksmark.

I sammanhang med redogörelse för verkställd upplåning få fullmäktige meddela, att jernvägshypoteksfonden af sin skuld till riksgäldskontoret under år 1892 återbetalt i kapital 12,187 kronor 42 öre, med hvilket belopp den riksgäldskontoret medgifna upplåningsrätt, enligt gifna bestämmelser, minskats.

Den komité, som fullmäktige första gången den 24 maj 1888 valde för att närmast handhafva och bereda de ärenden, som hade samband med utförandet af det fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret gemensamt lemnade uppdraget i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af nya byggnader för Riksdagen och riksbanken enligt 1888 års Riksdags beslut, har, sedan dess uppdrag år efter år förnyats, varit och är fortfarande i verksamhet. Ledamöter i komitén — den s. k. riksdagshuskomitén — äro: af fullmäktige i riksbanken herrar Törnebladh och Ribbing samt af fullmäktige i riksgäldskontoret undertecknade Sederholm och Wersäll.

Med dessa bland fullmäktige valde ledamöter hafva adjungerats för behandling af tekniska frågor herrar generaldirektören C. G. Beijer och generallöjtnanten friherre B. A. Leijonhufvud samt öfverintendenten Helgo Zettervall, hvilken sistnämnde dock i början af november 1892 afsagt sig uppdraget och ur komitén afgått. I hans ställe hafva fullmäktige den 12 innevarande januari valt intendents öfverintendents-embetet professor F. G. A. Dahl.

Öfver sin verksamhet för tiden från den 21 januari 1892 till denna dag har komitén i en till fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret ställd berättelse lemnat redogörelse. Jemte det fullmäktige i och för kännedom om de ärenden, som hos fullmäktige behandlats med anledning af det dem gifna uppdraget beträffande riksdags- och riksbanks-

husen, hänvisa till de i komiténs berättelse meddelade uppgifter om dessa ärendens gång och förlopp, hafva fullmäktige bland bilagorna till denna berättelse intagit komiténs redogörelse.

Till hvad komitéen anfört torde fullmäktige ej behöfva lägga annat än redogörelse för byggnadsfondens för riksdags- och riksbankshus tillgångar vid 1892 års början och slut:

Byggnadsfondens tillgångar utgjorde:

Den 1 januari 1892.			Den 31 december 1892.	
55,916	78	Innestående på upp- och afskrifningsräkning i Sundsvalls enskilda bank		17,316 69
			Kapital.	Ränta.
904,010	12	Riksgäldskontorets 4 % obli- gationer af år 1880	895,158: —	8,852: 12
3,812,320	—	D:o 3 ⁶ / ₁₀ % d:o af år 1887	3,812,320: —	— —
231,276	67	Stockholms Inteckningsgaranti- aktiebolags 3 ¹ / ₂ % obliga- tioner	219,650: —	1,990: 14
113,627	36	Sundsvalls enskilda banks de- positionsbevis med 4 à 4 ¹ / ₂ % ränta	—	—
		Södermanlands enskilda banks depositionsbevis med 4 ¹ / ₂ % ränta	125,000: —	2,312: 50
			5,052,128: —	13,154: 76
16,883	59	Förskott mot redovisning af riksdagshuskomitéen		5,065,282 76
				82,883 59
5,134,034	52			5,165,483 04

Beträffande den post å kronor 82,883: 59, hvilken upptagits såsom förskott mot redovisning af riksdagshuskomitéen, få fullmäktige endast meddela, att komitéen nu mera afgifvit sin medelsredovisning för 1892.

Hvilka byggnadsfondens utgifter under sistnämnda år varit, framgår till en del af komiténs medelsredogörelse, i det att komiténs inkomster (förskott) jemväl äro utgifter från fonden. Hvad öfriga och

de väsentligaste utgifterna angår, hafva dessa utgjorts af utbetalningar å anslaget till nytt hofstall å Artilleriplanen 380,000 kronor samt till vaktstallet vid Kongl. slottet 30,458 kronor 61 öre.

Stockholm den 19 januari 1893.

Alb. Anderson.

Per Samzelius. J. Nordenfalk. Edw. Sederholm.

Claës Wersäll. Otto M. Höglund. J. Johansson.

P. R. Rabe.

Herrar Fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret.

I sin senast afgifna berättelse af den 21 januari 1892 erinrade riksdagshuskomitén om den skrifvelse, som fullmäktige den 17 november 1891 aflåtit till öfverståthållarembetet, och i hvilken fullmäktige begärde att embetet ville till Stockholms stadsfullmäktige öfverlemna ett uppgjortt och skrifvelsen bilagdt förslag till sådan reglering af Helgeandsholmens stränder, som blefve af nöden för utförande af 1888 års Riksdags beslut om uppförande å holmen af två byggnader för Riksdagen och riksbanken, samt tillika uttalade den förhoppning, att stadsfullmäktige måtte meddela dem de önsknningar, stadsfullmäktige kunde vilja framställa i saken.

Medan svar å denna framställning afvaktades, lät komitén undersöka möjligheten att, när marken å Helgeandsholmen blefve tillgänglig, påbörja byggnadsarbetet oberoende af den omförmälda strandregleringens verkställande, i hvilket afseende under ledning och inseende af öfverintendenten Zettervall uppgjordes nya eskissritningar. Innan det kunde ifrågakomma att vidare utföra dessa, hade dock i april månad komitén erhållit kännedom om en utredning, som verkstälts för Stockholms kommuns räkning och enligt hvilken eganderätten till ifrågakommande vattenområde, likasom ock till vissa delar af sjelfva holmen, skulle vara tvistig. Med afseende härå och för tids vinnande gick komitén i författning om utarbetande af nödiga ritningar och förslag för utförande vid laga domstol af den rättegång, som kunde ifrågakomma beträffande strandregleringen och hvad dermed står i samband.

Komitén hemställde dessutom den 2 juni, att fullmäktige ville uppdraga åt kompetent person att egna närmare granskning åt den ofvan omförmälda utredningen och yttra sig angående denna med särskild hänsyn till den verkan, utredningen kunde antagas erhålla, om

på grund af densamma anspråk i laga ordning skulle komma att från stadens sida framställas. Fullmäktige, som biföllo komiténs förslag, lmnade det ifrågasatta uppdraget åt tillförordnade sekreteraren i riksgäldskontoret, vice häradshöfdingen P. R. Rabe, hvilken, efter verkställandet af de med uppdraget förenade vidlyftiga undersökningar, inom kort lär vara i tillfälle att aflemna det begärda yttrandet.

Vidare och då komitén, med hänsyn till hvad sålunda å Stockholms kommuns sida blifvit i saken förberedelsevis åtgjort, ansåg det i ärendets dåvarande läge nödvändigt, att, innan den för uppförande af riksbankshuset samt Helgeandsholmens reglering nödiga utfyllning i strömmen egde rum, de laga åtgärder vidtoges, som vore föreskrifna i Kongl. förordningen den 30 december 1880 angående jordegares rätt till vattnet å hans grund, hemställde komitén likaledes den 2 juni, att åt vice häradshöfdingen Rabe jemväl måtte uppdragas att i afseende å berörda åtgärder föra den talan, som kunde å fullmäktiges sida ifrågakomma, samt för det ändamålet hos Stockholms rådstufvurätt enligt 17 och 10 §§ i ofvannämnda förordning göra anmälan derom, att fullmäktige hade för afsigt att låta utföra reglering af Helgeandsholmens strandlinie i enlighet med upprättad plankarta.

Jemväl denna framställning blef af fullmäktige bifallen. Någon tid derefter fingo fullmäktige mottaga stadsfullmäktiges svarsskrifvelse, hvilken med uteslutande af ingressen lyder sålunda:

»Ifrågavarande, stadsfullmäktige tillställda skrifvelse innehåller endast förslag till den reglering af Helgeandsholmens stränder, som ifrågasättes för utförandet af Riksdagens ofvanberörda beslut, och torde följaktligen något yttrande nu icke böra ifrågakomma beträffande anordningar och omregleringar å sjelfva holmen, hvilka för verkställandet af sagda beslut blifva nödiga.

»Nu föreliggande strandregleringsförslag omfattar en i samband med de tillämnade byggnaderna afsedd förändring i strandlinien utmed holmens södra, vestra och norra sidor, hvarvid man enligt fullmäktiges i riksbanken och riksgäldskontoret åsigt för närvarande torde böra nöja sig med att vid de nya anordningarna endast bibehålla afloppens nuvarande genomströmningsförmåga.

»Men äfven om detta iakttages, innebär regleringsförslaget, på sätt byggnadschefen i sitt bilagda utlåtande närmare påvisat, ganska väsentliga förändringar uti strömförhållandena i Norrström. I detta afseende förekommer främst, att utfyllningen vid holmens sydvestra del och den dermed följande inskränkningen i strömfårans bredd nödvändiggöra en fördjupning af strömmens södra arm, eller Stallkanalen,

hvarigenom kajmuren nedom kanslihuset kommer att röna så mycket starkare påkänning, att densamma måste ombyggas. Vidare är regleringsförslaget under vissa förutsättningar egnadt att påkalla ändringar af sektionsareorna i den norra strömgrenen, för så vidt icke fara skall uppkomma för Norrbros fortfarande bestånd. I betraktande häraf och med hänsyn jemväl till de betydliga utfyllningar, som äro afsedda att göras vester om Helgeandsholmen samt till öfriga i sammanhang med den föreslagna regleringen stående arbeten, måste denna ovilkorligen anses innebära en sådan åtgärd till vattendrags förändring till djup eller läge, som afses i § 17 i Kongl. förordningen om jordegares rätt öfver vattnet å hans grund den 30 december 1880, och hvilken icke må göras utan vidtagande af vissa, i samma förordning föreskrifna förberedande formaliteter.

»På grund af hvad sålunda anförts hafva stadsfullmäktige till svar å förenämnda, af fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret till eder aflåtna skrifvelse funnit sig böra uttala, att, då den föreslagna regleringen af Helgeandsholmens stränder måste anses innebära sådan åtgärd till vattendrags förändring till djup eller läge, som afses i § 17 i Kongl. förordningen om jordegares rätt öfver vattnet å hans grund den 30 december 1880, utfyllningar i det vid holmen liggande vattendraget eller förändring af dess djup och läge icke måtte ske med mindre så blifvit förfaret, som i samma förordning närmare bestämmes, samt att stadsfullmäktige vid sådant förhållande för närvarande sakna anledning att ingå i vidare pröfning af strandregleringsfrågan eller framhålla några önskningsmål i denna fråga från stadens sida.

Stockholm den 20 juni 1892.

På stadsfullmäktiges vägnar:»

(Namn)

Efter föredragning häraf utfärdade fullmäktige samma dag nödig fullmakt för vice häradshöfdingen Rabe, som kort derefter till rådstufvurätten ingaf fullmäktiges anmälan i det ofvan omförmda ärendet angående utfyllningarna i strömmen.

I målet, som lottades å rådstufvurättens tredje afdelning, meddelade rådstufvurätten den 23 augusti beslut, hvarigenom saken utsattes till syn å stället den 3 oktober 1892, men sedan under tiden åtskilliga förhandlingar egt rum, afgaf rådstufvurätten den 1 november följande slutliga

»Utlåtande.

Som eganderätten till i ärendet ifrågakomna delar af Helgeandsholmen och densamma omgivande vatten befunnits tvistig, finner rådstufvurätten den af fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret i ärendet gjorda anmälan icke för närvarande till någon rådstufvurättens vidare åtgärd föranleda; och förpligtas bemälde fullmäktige att utgifva ersättning till rättens sakkunniga biträde kaptenen med mera Pehr Lorentz Laurell med etthundranitton kronor 90 öre.»

Komitén fann sig med anledning häraf böra hemställa om sakens fullföljande hos högre domstol och, sedan vad erlagts, blef den 1 december libell ingifven till Kongl. Maj:ts och Rikets Svea hofrätt, hvori anfördes följande:

»På grund af bilagda fullmakt får undertecknad härmed hos Kongl. Maj:ts och Rikets Svea hofrätt vördsamt fullfölja erlagdt vad emot Stockholms rådstufvurätt den 1 innevarande november meddelade utlåtande i anledning af en utaf fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret, jemlikt 17 § af Kongl. förordningen om jordegares rätt öfver vattnet å hans grund den 30 december 1880, jemförd med 10 § i samma förordning, hos rådstufvurätten gjord anmälan om utförande af en beslutad reglering af Helgeandsholmens strandlinie.

»Af handlingarna i ärendet framgår: att 1888 års Riksdag åt fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret uppdragit att låta å Helgeandsholmen uppföra två skilda byggnader för inrymmande af Riksdagen, riksgäldskontoret och justitieombudsmansexpeditionen samt af riksbanken; att Kongl. Maj:t — då för detta byggnadsföretag måste tagas i anspråk, utom det staten tillhöriga hofstallet samt statens båda egendomar n:is 1 och 2 i kvarteret Norrbro, jemväl öfriga tomter å Helgeandsholmen, nemligen de Hans Maj:t Konungen enskildt tillhöriga fastigheterna n:is 3, 4, 5 och 6 i berörda kvarter — förklarar sig vilja, sedan nytt hofstall blifvit å viss plats uppfördt, till staten utan ersättning öfverlåta nämnda fastigheter för tomternas användande till uppförande å Helgeandsholmen af nytt riksdagshus och nytt riksbankshus; samt att, enär omförmälda husbyggnader icke kunna verkställas utan föregående reglering af Helgeandsholmens stränder, fullmäktige beslutat låta utföra en sådan i enlighet med en handlingarna åtföljande karta.

»Efter det, i öfverensstämmelse med gällande lag, anmälan om detta regleringsarbete gjorts hos Stockholms rådstufvurätt, utsatte rådstufvurätten saken till syn å stället. Då rätten härefter sammanträdde

till synens hållande, hvarvid, bland andra, Stockholms stad tillstädeskom genom sin ombudsman, framstälde rätten den fråga, huruvida någon af närvarande parter hade någon anmärkning att framställa mot sökandenas eganderätt till Helgeandsholmen och vattnet deromkring.

»Det lärer vara öfverflödigt att erinra, att sökandena aldrig påstått eganderätt för sig till ens någon del af vare sig Helgeandsholmen eller vattnet deromkring. Hvad i rättens protokoll för den 3 oktober 1892 finnes intaget derom, att sökandenas ombud vid ett föregående rättegångstillfälle förmått sig icke vara försedd med några handlingar till stöd för sökandenas eganderätt till Helgeandsholmen och omgifvande vatten, torde få betraktas såsom ett mindre lyckligt återgifvande af ombudets yttrande vid ärendets handläggning den 26 juli 1892, att sökandena icke ansåge erforderligt att förete några eganderättshandlingar.

»Under antagande emellertid att hinder icke anses möta mot att uppfatta det i rättens omnämnda fråga förekommande uttrycket »sökandenas eganderätt» såsom i sjelfva verket betydande »statens eganderätt», tillåter jag mig fästa Kongl. hofrättens uppmärksamhet derpå, att till framställandet af samma fråga från rättens sida laglig anledning saknades.

»Kongl. förordningen om jordegares rätt öfver vattnet å hans grund den 30 december 1880 uppräknar i 10 §, hvad sökanden har att iakttaga, men fordrar icke i denna eller någon annan paragraf, att han skall styrka sin eganderätt. Rådstufvurätten torde därför hafva ansett, att i ärenden af förevarande beskaffenhet eganderettsfrågan i sig sjelf är af en så afgörande betydelse, att densamma i hvarje särskildt fall måste vara fullt klar, innan ärendets fortgång kan tillåtas. Så är likväl icke förhållandet.

»I detta afseende bör till en början anmärkas, att den förundersökning, som åberopade förordning stadgar, och som icke var ovilkorligen föreskrifven i den till 1880 års Riksdag aflättna Kongl. propositionen i ämnet, men af Riksdagen gjordes till en af vattenverksbyggarens vilja oberoende åtgärd vid alla arbeten af ifrågavarande art, ej är afsedd att mot egare, å hvilkens grund ett dylikt arbete utan tillstånd tilläfvventyrs blifvit utfördt, men som försummat att infinna sig vid undersökningen eller dervid icke protesterat, hafva den verkan, att han, derest rätten bestämt, att och huru vattenverket må inrättas, är afskuren från möjligheten att göra sin eganderätt gällande mot inkräktaren. Att lagens mening åtminstone icke är sådan, framgår redan af ordalagen i 10 § andra stycket. Hvarje tvifvel i detta hänseende undandöjes emellertid fullständigt af förhandlingarne vid stadgandets till-

komst. Man läse t. ex. allenast hvad 1880 års Riksdags underdåniga skrifvelse n:o 70 innehåller i fråga om den af Riksdagen beslutade förundersökningen. Såsom skäl för denna anför nemligen Riksdagen ordagrant följande: »Härigenom blifver *uppdämningsfrågan* före eller vid anläggningens början definitivt afgjord, och damverksanläggaren befrias från den oroande belägenhet, hvori han annars under obegränsad tid komme att hållas, i det tid efter annan än den ene och än den andre af *ofvan eller nedan liggande* jords eller verks innehafvare skulle kunna med vexlande framgång väcka anspråk å damverkets rifning eller förändring.»

»Men om hvad jag sålunda anført om förundersökningens verkan gäller, då jordegaren icke gjort invändning mot företaget, i huru mycket högre grad skall det icke då gälla, när, såsom i förevarande fall, den förmente jordegaren, enligt sin egen inför rätten afgifna förklaring, icke, för så vidt det fått bero på honom, gjort någon invändning. Att åter den, som anser sig hafva rättighet till den grund, hvarom det är fråga, eller någon del deraf, icke kan lemna en sådan fråga som den af rätten framställda utan svar och utan att i svaret uttala sin åsigt om eganderätten samt söka hålla talan för sig öppen, torde, i betraktande af den verkan ett stillatigande i framtiden skulle kunna anses hafva, vara helt förklarligt. Oförklarligt är deremot, huru Stockholms stads ombudsmans uttalande i denna rigtning kunnat föranleda dertill, att »eganderätten till i ärendet ifrågakomna delar af Helgeandsholmen och densamma omgifvande vatten» af rådstufvurätten »befunnits tvistig». För det första är nemligen någon »tvist» härom icke anhängig vid domstol och eger ej heller på annat sätt rum, och för det andra innehåller för öfrigt sjelfva uttalandet icke ett bestämdt påstående, att staden är egare till den grund, hvarå de anmälda arbetena skulle utföras; det förklaras blott, att »med skäl kunde sättas i fråga, huruvida icke staden vore egare» till vissa delar af nämnda grund.

»I detta sammanhang torde böra påpekas, att, äfven om vederbörande i Stockholm skulle komma till den bestämda uppfattningen, att staden verkligen eger grunden, det därför alldeles icke är gifvet, att denna förmenta eganderätt af staden göres gällande. Och om staden skulle finna sig böra väcka talan med åberopande af eganderätt, får det väl icke tagas såsom på förhand afgjort, att en sådan talan skall gå ut på att hindra arbetenas utförande. Framställandet af ersättningsanspråk synes snarare antagligt. Det torde till och med kunna inträffa, att en förundersökning för den verklige jordegaren innebär en fördel, då derigenom blifver utrönt, om och huru i vattnet må byggas.

»Slutligen kan jag icke underlåta att anmärka, till hvilka betänkliga konsekvenser det skulle leda, derest ett blott bestridande af sökandens eganderätt skulle få lägga hinder i vägen för undersökningens företagande. Lagen medgifver nemligen icke sökanden förmånen af provokatorisk rättegång, och det skulle alltså komma att stå i en främmande persons skön att till jordegarens skada huru länge som helst förhindra icke endast sjelfva företaget utan till och med en undersökning. Att skapa ett dylikt missförhållande kan icke hafva varit lagstiftarens afsigt.

»Då genom hvad sålunda blifvit anfördt torde vara visadt, att frågan om eganderätten till grunden hvarken enligt lag eller sakens egen natur är af någon betydelse för undersökningen — i förevarande fall så mycket mindre som både Stockholms stad och ombudet för bevakande af det allmännas rätt förklarar sig icke hafva något att erinra mot undersökningens förrättande — får jag härmed å fullmäktiges i riksbanken och i riksgäldskontoret vägnar yrka, att Kongl. hofrätten måtte, med upphäfvande af rådstufvurättens motvädjade beslut, förklara hinder icke möta för ärendets vidare handläggning vid rådstufvurätten samt till följd deraf visa detsamma åter till rådstufvurätten, som, uppå skedd anmälan, bör ärendet ånyo upptaga och dermed förfara i öfverensstämmelse med föreskrifterna i Kongl. förordningen om jordegares rätt öfver vattnet å hans grund den 30 december 1880.

»Utom ofvan åberopade fullmakt biläggas borgen för kostnad och skada, rådstufvurättens protokoll och utlåtande i målet jemte den deri företedda karta samt 1888 års Riksdags underdåniga skrivelser n:is 74, 75 och 76, angående uppförande å Helgeandsholmen af tvenne skilda byggnader för Riksdagen, riksbanken, riksgäldskontoret och justitieombudsmansexpeditionen m. m.»

Hofrättens beslut har ännu icke meddelats, men lär snarligen vara att förvänta, sedan målet, på derom af fullmäktige genom deras ombud framställd begäran, varit föremål för extra lottning.

Då sålunda byggnadsarbetets sättande i verket ännu beror af tvist vid domstol i fråga om rätten att få vattenförhållandena ordnade genom laga myndighets beslut, såvida icke öfverenskommelse i godo varder träffad med Stockholms stad angående de eventuella eganderättsanspråken, har komitén ansett sig böra undersöka, i hvad mån byggnadsplanen kan eller bör modifieras för att underlätta tvistefrågans lösning inom den närmaste tiden. Särskildt har dervid kommit i betraktande, om ej större bredd borde beredas åt den förlängda Drott-

ninggatan och i sammanhang dermed öfverbyggnaden öfver denna gata lemnas ur räkningen. För att i dessa afseenden ändring måtte vinnas, ifrågasattes inom komitén, att den dittills antagna östra begränsningslinien för riksdagshusets hufvudfasad skulle något framflyttas (omkring 6 meter). Och lade man inom komitén vikt särskildt derpå, att genom en dylik framflyttning och byggnadsplatsens deraf beroende utvidgning skulle kunna vinnas afsevärda fördelar med afseende på ljusförhållandena inom riksdagshuset, likasom å anordningen af trappor och korridorer m. fl. lokaler inom detta.

Sedan i afseende härå öfverläggningar inom komitén egt rum, vid hvilka komiténs adjungerade ledamot och arkitekt öfverintendenten Zettervall uttalade betänkligheter mot östra fasadens framflyttning utöfver den senast förslagsvis antagna s. k. skönhetslinien, fann sig bemälde öfverintendent föränlåten att den 5 november inlemna sin till komitén ställda afsägelse af uppdraget att vara adjungerad ledamot af komitén.

Härom gjordes anmälan hos fullmäktige den 17 november, och sedan komitén derefter den 19 i samma månad erhållit fullmäktiges uppdrag att från sakkunnigt håll begära yttrande i den fråga, om hvilken sålunda olika meningar yppats inom komitén, aflät densamma den 23 november till Kongl. akademien för de fria konsterna följande skrifvelse:

»Sedan 1888 års Riksdag åt fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret uppdragit att ombesörja uppförandet å vestra delen af Helgeandsholmen af tvenne skilda byggnader för riksdagen och riksbanken, samt Kongl. Maj:t enligt nådigt bref den 22 juni 1888 härtill gifvit sitt bifall i de delar, som erfordrade Kongl. Maj:ts fastställelse, hafva fullmäktige gått i författning om uppgörande af ritningar till de af Riksdagen beslutade byggnaderna.

»Man utgick härvid från det antagande, att man icke med något parti af riksdagshuset borde gå öster om en linie dragen från sydöstra hörnet af arfurstens palats och invid vestra slottsflygelns yttersta hörn, på sätt bilagda situationsplan närmare utvisar. Härvid hafva dock med afseende å angelägenheten af att erhålla på en gång så stor bredd å den öfver holmen förlängda Drottninggatan, som öfverensstämmer med fordringarna å gata i ny stadsdel och tillräckligt utrymme samt dager i riksdagshuset, uppstått sådana svårigheter, att det befunnits önskligt att framflytta den nyss angifna begränsningslinien ej så långt som i öfverintendentsembetets skrifvelse af den 24 juli 1877 ifrågasattes eller med synvinkeln från Gustaf Adolfs staty, utan endast så mycket, att

riksdagshuset må kunna förläggas med sin hufvudfasad omkring 6 meter (20 fot) längre mot öster än senast föreslagits, enligt hvad den streckade linien å förenämnda situationsplan utvisar. Mot en sådan framflyttning har dock anmärkts, att den skulle verka störande på förhållandet mellan slottet och riksdagshuset. Komitén har därför anmält ärendet hos fullmäktige, hvilka den 19 dennes meddelat komitén uppdrag att i frågan inhemta yttrande från sakkunnigt håll. För fullgörande af detta uppdrag vågar komitén vända sig till Kongl. akademien under förhoppning, att Kongl. akademien ville benäget tillmötesgå komiténs anhållan att i det ifrågavarande afseendet meddela de upplysningar, som vid frågans bedömande hos fullmäktige äro af nöden. Komitén tillåter sig därför vördsamt hemställa,

»att Kongl. akademien ville till komitén, så fort lämpligen ske kan, afgifva yttrande, huruvida, då vid utförandet af de beslutade byggnaderna å Helgeandsholmen svårigheter möta att, med bibehållande af den för riksdagshuset senast föreslagna, från hörnet af Malmtorgs- och Fredsgatorna dragna gränslinien i öster, vinna på en gång tillräcklig bredd för den förlängda Drottninggatan och erforderligt utrymme samt dager i riksdagshuset, en framflyttning af detta hus på sådant sätt kan ega rum, att husets sydöstra hörn kommer att nå fram till en begränsningslinie, som man tänker sig dragen från en punkt strax vester om stora ingången till Hotell Rydberg öfver Gustaf Adolfs torg och vidare till hörnet af vestra slottsflygeln, utan att berättigade estetiska kraf derigenom åsidosättas.

»Samtliga hittills uppgjorda ritningar äfvensom en modell öfver riksdags- och riksbankshusen skola, efter anmälan hos komiténs sekreterare, hållas Kongl. akademien tillhanda.»

Härå mottog komitén den 29 december Kongl. akademiens svar, hvari, med uteslutande af ingressen, yttrades följande:

»Då Kongl. akademien till följd af den framställda frågans formulering tyvärr saknar anledning att här närmare inlåta sig på frågan om olämpligheten af att på ett så begränsadt område som Helgeandsholmen uppföra tvenne stora, monumentala, till karakteren så olikartade byggnader, vare sig, att de äro förenade eller icke, får kongl. akademien,

under reservation att dess utlåtande skulle kunna tolkas som ett gillande af hela byggnadsplanen, afgifva det yttrandet,

»att genom den nya, nu ifrågasatta gränslinien berättigade estetiska kraf åsidosättas i ännu högre grad än med bibehållandet af den ursprungligen föreslagna gränslinien, emedan genom framflyttningen dels riksdagshuset skulle ytterligare inkräkta på Kongl. slottets arkitektoniska helverkan, dels ock riksdagshuset sjelft, oaktadt sin storlek, komma att ytterligare nedtryckas af slottets öfverväldigande dimensioner.»

Vid berörda skrifvelse var fogadt utdrag af Kongl. akademiens protokoll den 22 december 1892, hvaraf inhemtades, att meningarna varit delade och att Kongl. akademiens svar bestämts af följande 15 ledamöter:

H. K. H. Prins Eugén, professor Curman, direktören professor Malmström, professor Saloman, major Edelsvärd, professor greffe v. Rosen, professor, friherre Cederström, professor Lindberg, genremålaren Kulle, landskapsmålaren Forssell, bildhuggaren Lundberg, genremålaren Jungstedt, porträttmålaren Björck, genremålaren Nyberg och landskapsmålaren Arborelius.

Vid skrifvelsen var äfven fogad en af nedaunämnde 13 ledamöter afgifven reservation:

»Ehuru vi finna Riksdagens beslut rörande nya byggnader för riksdag och riksbank lägga hinder i vägen för en ur alla synpunkter tillfredsställande lösning af Helgeandsholmens bebyggande, anse vi dock, på grund af den till Kongl. akademien framställda frågans formulering, att de »upplysningar» från Kongl. akademien, som riksdagshuskomiterade funnit »vid frågans bedömande hos fullmäktige vara af nöden», böra inskränkas till följande:

»Om riksdagshusbyggnadens östra fasad begränsas af en linie, som tänkes dragen från hörnet af Malmtorgs- och Fredsgatorna till yttre hörnet af vestra slottsflygeln, blir, enligt uppgift, hufvudsakligen på grund af den förlängda Drottninggatans till 18 meter ökade bredd, utrymmet otillräckligt för åstadkommande af ett ändamålsenligt riksdagshus, hvarför ett strängt vidhållande af denna linie skulle, för så vitt ej viktiga lokaler uteslutas eller till storleken reduceras, nödvändigtvis betinga en förhöjning med en våning utöfver nu företedda ritningsförslag — en anordning som otvifvelaktigt är i estetiskt afseende förkastlig. Om deremot riksdagshuset framflyttas högst 6 meter, följer visserligen deraf, att vestra hörnet af Kongl. slottets flygel undanskymmes från en mindre del af Gustaf Adolfs torg, men å andra sidan kan genom riksdagshusets ökade bredd tillfälle beredas icke allenast

till ett praktiskt ordnande af lokalerna, utan jemväl — hvad som ur estetisk synpunkt är af vigt — till en monumental behandling af den inre arkitekturen. Med hänsyn till ifrågavarande byggnads stora betydelse såsom ett uttryck af svensk konstbildning vilja vi betona angelägenheten deraf, att det inre icke må stå tillbaka för vinnande af en jemförelsevis mindre fördel med afseende å Kongl. slottets arkitektoniska helverkan från någon del af Gustaf Adolfs torg.

»Under de gifna förutsättningarna och på ofvan anförda skäl äfvensom med antagande att byggnadens främre del icke förses med någon större öfverbyggnad, anse vi,

»att genom ett framflyttande mot öster af riksdagshuset högst 6 meter framom den för detsamma senast föreslagna, från hörnet af Malmtorgs- och Fredsgatorna utgående gränslinien berättigade estetiska kraf icke i väsentlig mån åsidosättas utöfver hvad som kan varda fallet, om riksdagshuset når fram till samma linie.

Stockholm den 27 december 1892.

<i>John Börjeson.</i>	<i>Is. Gust. Olason.</i>	<i>F. G. A. Dahl.</i>	<i>F. von Dardel.</i>
<i>C. Grundström.</i>	<i>P. D. Holm.</i>	<i>H. T. Holmgren.</i>	<i>E. Jacobsson.</i>
<i>J. Nordenfalk.</i>	<i>Alfr. Nyström.</i>	<i>G. Rydberg.</i>	<i>N. Fredr. Sander.</i>

Carl Möller.»

Komitén anmälde ärendet hos fullmäktige den 12 innevarande januari, hvarvid komitén, med anslutning till den af reservanterna i Kongl. akademien, bland hvilka de allra fleste arkitekter inom denna befunnit sig, uttryckta mening, såsom sin åsigt uttalade, att sedan fullmäktige tillkallat en ny sakkunnig ledamot att i öfverintendenten Zettervalls ställe biträda komitén, dock utan att den adjungerade ledamoten skulle sjelf deltaga i ritningsarbetet, dels detta borde under ledning och öfverinseende af honom fortsättas af komiténs hittillsvarande arkitektbiträde Aron Johansson, med iakttagande deraf att riksdagshusets hufvudfasad framflyttades högst 6 meter mot öster och att dermed i samband stående ändringar i fråga om Drottninggatans bredd m. m. vidtoges, dels ock ritningarna, när de hunnit utarbetas, borde

underställas särskild granskning af bemälda professor Dahl i förening med de andra sakkunnige, som fullmäktige kunde finna godt tillkalla.

Sedan fullmäktige, på sätt protokollet den 12 innevarande januari utvisar, med bifall till komiténs förslag i öfverintendenten Zettervalls ställe utsett professor Dahl, pågår ritningsarbetet enligt den nya planen, och tjena härvid till underlag de redan utarbetade förslag, studier, skisser och mera detaljerade ritningar, som under fortgången af arbetet på komiténs föranstaltande funnits böra uppgöras, innan definitivt förslag angående sättet för lösningen af den viktiga byggnadsfrågan kunde framläggas.

För öfrigt har komiténs ingenjörbiträde, kapten Alb. Amundson, fortsatt sina undersökningar och arbeten beträffande grundläggningen och strandregleringen, hvarjemte komitéén tagit kännedom om och förvärfvat rätt att tillgodogöra sig ett af kaptenen i väg- och vattenbyggnadscorpsen V. E. Lilienberg utfördt förslag till vattenförhållandenas ordnande.

I öfrigt hänvisas till den af kapten Amundson afgifna särskilda berättelse för 1892 så lydande:

»Undertecknad har härmed äran att till herrar komiterade afgifva rapport öfver de materialuppköp och arbeten, som under 1892 blifvit gjorda för de tillämnade riksdags- och riksbankshusen å Helgeandsholmen.

»De under 1891 påbörjade leveranserna af för riksbyggnaderna erforderligt påvirke hafva under det nu gångna året blifvit i det närmaste enligt kontraktsaftalen fullgjorda, så att endast ett mindre parti numera återstår. Då emellertid pålningsarbetet vid Helgeandsholmen ej under detta år torde kunna påbörjas, har det ansetts rådligast att genom belastning med sten nedsänka de erhållna påflottorna, så att dessa helt och hållet ligga magasinerade under vattenytan. Detta arbete har under året fortgått i den mån som erforderlig sprängsten här för kunnat erhållas. Ännu återstå dock ett ej ringa antal virkesflottor, som under instundande vår och sommar äfvenledes komma att försänkas.

»Det år 1891 påbörjade mudderverket har under gångna år blifvit fullt färdigbygdt och försedt med ett hos Munktells mekaniska verkstad i Eskilstuna härför bestäldt maskineri jemte en tillhörande lokomobil, så konstruerad, att den kan användas vare sig till drifvande af nyssnämnda verk eller till vid byggnaderna erforderlig pånedslagning, vattenlänsning m. m.

»De förut upprättade planerna och profilerna för Norrströms före-

slagna reglering och strändernas kring Helgeandsholmen ordnande hafva delvis blifvit omarbetade till följd af riksdags- och riksbankhusens ändrade lägen.

»En liknande omarbetning af nyssnämnda ritningar pågår äfven i år på grund af kaptenen V. Lilienbergs till komitén inlemnade och af Stockholms stads ingenjörskontor i hufvudsakliga delar godkända förslag till reglering af stora och lilla Norrström.

»Materialuppköp, pålanskaffningar och arbetslöner för år 1892 belöpa sig enligt förut aflemnade verifierade räkenskaper till 38,582 kronor 86 öre.

Stockholm i januari 1893.

Alb. Amundson.»

På sätt komitén här ofvan antydt är möjligheten att i rätt tid få påbörja sjelfva byggnadsarbetet, sedan plan för detsamma fastställts, beroende af strandregleringens ordnande likasom af undanröjdandet af möjliga invändningar mot statens eganderätt till Helgeandsholmen. Det lär således blifva fullmäktiges uppgift att söka samtidigt arbeta för fastställandet af en ritning samt för de sväfvande frågornas ordnande; och hoppas komitén, att saken skall kunna bedrifvas så, att, när den afsedda byggnadsplatsen blifver tillgänglig genom hofstallets flyttning till sin nya lokal och platsens öfverlemnande till fullmäktige, grundläggningen af byggnaderna — åtminstone riksdagshuset — kan vidtaga.

Beträffande komiténs inkomster och utgifter år 1892 aflemnas samtidigt med denna berättelse redogörelse, af hvilken inhemtas, att komitén haft en behållning från år 1891 af..... Kr. 15,893: 74
och under året erhållit förskott å » 66,000: —
samt tillfälliga inkomster » 428: 02
hvadan komitén haft till sitt förfogande Kr. 82,321: 76
Utgifterna hafva utgått till » 72,267: 90
hvadan till år 1893 finnes behållning af » 10,053: 86

Af denna behållning inestå:
i Sundsvalls enskilda bank på upp- och
afskrifningsräkning Kr. 9,627: 94
i riksbanken å folioräkning » 425: 92 Kr. 10,053: 86

Vidkommande utgifterna får komitén, i likhet med hvad i föregående berättelser skett, här omförmäla några af de större posterna:

liquid för uppköpt pålvirke	Kr. 14,700: —
» » maskineri till ett mudderverk	» 13,000: —
» » tvättinrättningshvalfvet vid Norrbro	» 10,000: —
komiténs <i>adjungerade</i> * ledamöter, ingenjörbiträde, sekreterare och redogörare samt vaktmästare	» 6,492: —
komiténs biträdande arkitekt samt tillfälliga ritbiträden	» 8,190: —
öfverintendenten Zettervall för ritningar	» 6,000: —
inköp af kapten Lilienbergs förslag till kajreglering vid Helgeandsholmen	» 1,000: —
liquidier enligt dagsverkslistor	» 4,280: —
jern- och smidesarbeten	» 3,500: —
förskott i och för rättegången vid Stockholms rådstufvurätt och diverse utgifter	» 5,105: 90
	Summa Kr. 72,267: 90

Stockholm den 19 januari 1893.

På riksdagshuskomiténs vägnar:

R. TÖRNEBLADH.

C. R. Troilius.

* De ledamöter af komitén, som äro fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, hafva icke åtnjutit någon ersättning för komitéarbetet.

1892

1892

1892

1892

1892

1892

1892

Riksgäldskontorets

balanserade tillgångar och skulder

vid början och slutet af år 1892.

Den 1 jan.				Den 31 Dec.	
Kronor		Debet.		Kronor	
		Tillgångar.			
		Fordringar för utgifna lån:			
559,631	29	Byggnadslån	538,024	63	
750,551	82	Tomtregleringslån	739,795	45	
832,632	90	Lån för kanal- och slussanläggningar...	799,962	05	
43,849,333	58	» » jernvägsanläggningar	45,874,177	74	
2,184	40	» » undsättande af de genom 1868 års missväxt nödlidande lä- nen.....	1,173	62	
1,000,000	—	» till kongl. telegrafstyrelsen	2,000,000	—	
2,875,355	91	Fordran hos odlingslånefonden	3,138,492	37	
3,332,350	—	Tills vidare förräntade medel.....	2,473,790	—	55,565,415 86
		= 53,202,039: 90 =			
4,257,013	58	Räntor å förestående lån utbalanseras oförändrade			4,251,013 58
489,994	21	Fordran af kongl. statskontoret å 1891 års anslag till riksdags- och revisions- kostnader, aflöningar, annuiteter och räntor			— —
—	—	Kassaförstärkning till kongl. statskon- toret.....			2,500,000 —
139,438	12	Jernvägshypoteksfondens behållning....			146,305 31
1,802,356	54	Fordran af samma fond.....			1,791,224 46
2,132,486	42	De konverterade och fonderade lånens liquidations- och amortisementsfonder			2,132,486 42
100,655	60	Fordran af sist nämnda fonder			100,000 —
255,106	03	Fonden för extra amortering af stats- skulden			614,761 06
24,841	07	Förskjutna utgifter för 1892 års Riksdag			— —
3	49	Förskott å anslagen till Riksdagens justitieombudsman och hans expedition			— 74
		I riksgäldskontorets kassa kontant innestående medel:			
7,032	19	Förskott till riksdagskostnader	10,361	69	
500	57	Förskott till kontors- och rättegångs- expenser.....	1,984	52	12,346 21
62,405,467	72	Transport kr.	—	—	67,113,553 64

Den 1 jan.				Den 31 dec.
Kronor		Kredit.		Kronor
		Skulder.		
		Fonderade lån:		
900,000	—	1860 års lån emot premieobligationer	768,888: 89	
16,399,569	60	1878 » »	16,123,174: 40	
109,880,100	—	1880 » »	108,682,200: —	
49,484,444	45	1886 » »	56,306,222: 22	
19,457,000	—	1887 » »	23,155,500: —	
26,666,666	67	1888 » »	26,666,666: 67	
35,284,000	—	1890 » »	35,003,111: 11	266,705,763 29
		= 258,071,780: 72 =		
		Icke fonderade lån:		
10,125	—	Gamla 5-procent-lånet.....	10,125: —	
140,889	—	Göta kanals reparationsfond	140,889: —	
7,200,000	—	1891 års tillfälliga lån...	7,200,000: —	7,351,014 —
		= 7,351,014: — =		274,056,777 29
		= 265,422,794: 72 =		
		Diverse skulder:		
1,002,704	93	För undsättningar vid missväxter eller felslagna skördar afsedda medel	900,355 26	
161,871	80	Köpeskillningar för försålda mindre kronolägenheter	650 47	
1,000,000	—	Till riksgäldskontorets förvaltning från kongl. statskontoret öfverlemnade kassabehållningar	— —	
730	31	Å anvisade medel för inköp af Hallsberg—Motala—Mjölby jernväg	730 31	
5,124	07	Återstoden af 1887 års anslag för inköp af jernvägen mellan Hudiksvall och Näsviken	5,124 07	
250,000	—	Dito af vid 1890 års riksdag anvisade medel till omkostnader vid inköp af jernvägen mellan Luleå och Norska gränsen	230,250 07	
267,843,225	83	Transport kr.	1,137,110	18 274,056,777 29

Den 1 jan.		Debet.	Den 31 dec.		
Kronor			Kronor		
62,405,467	72			67,113,553	64
1,254,767	48	Transport kr. Behållning å riksgäldskontorets folio- räkning i riksbanken		2,418,157	94
		Kapitalräkningen:			
204,183,556	03	Skulder utöfver tillgångar.....		206,234,277	14
		Inom linien balanserade tillgångar:			
		105,000: — Brandförsäkringsvärdet af Riksdagens hus	105,000	—	
		90,000: — Bokföringsvärdet af riks- gäldskontorets hus	90,000	—	
		30,000,000: — allmänna hypoteksbankens grundfond	30,000,000	—	
		3,000,000: — aktiebolaget sågverksegar- nes garantiförenings dito	3,000,000	—	
		<hr/>			
		33,195,000: —	Kr. 33,195,000	—	
267,843,791	23		Summa	—	275,765,988 72

Den 1 jan.		Kredit.	Den 31 dec.			
Kronor			Kronor			
267,843,225	83	Transport kr.	1,137,110	18	274,056,777	29
---	---	Å vid 1892 års riksdag anvisade medel 2,800,000 kr. för komplettering m. m. af Luleå—Gällivara-banan	230,000	---		
565	40	» 1892 års anslag till Riksdagens bibliotek.....	733	23		
---	---	Till fonden för extra amortering af stats- skulden	340,000	---		
---	---	Å 1893 års annuitetsanslag för 1886 års lån, af obligationsköpare godt- gjord ränta från d. $\frac{1}{12}$ 1892	1,368	02	1,709,211	43
		Inom linien balanserade skulder:				
		150,000: — Konung Carl XIII:s hem- giftskapital.....	150,000	---		
		100,777: 16 Lappmarks ecklesiastik- fond	100,777	16		
		30,000,000: — Af riksgäldskontoret utfär- dade, till allmänna hypo- teksbanken aflemnade $3\frac{1}{2}\%$ obligationer.....	30,000,000	---		
		3,000,000: — Af dito dito till sågverks- egarnes garantiförening överlemnade dito	3,000,000	---		
		3,536: 88 Af lånet på 100 år till Trollhätte slussverk	3,536	88		
		33,254,314: 04	Kr. 33,254,314	04		
267,843,791	23	Summa	---	---	275,765,988	72